

Της **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ**

[Τ]εμάτε τους περιπλανώμενους, συνειδητούς ερμηίτες –το σήμα κατατεθέν των πρώτων «μεταφυσικών θρίλερ» του Πολ Οστερ. Ξεμάτε τις δαιδαλώδεις πλοκές των παλιότερων έργων αυτού του «αριστοκράτη της ευαισθησίας» που λατρεύει ν’ αποδίδει με σοφιστικέ τρόπο την πραγματικότητα. Ο πολυπαινεμένος από την κριτική «Αόρατος», το δέκατο πέμπτο μυθιστόρημά του, γραμμένο μέσα σ’ ένα εξάμηνο και πρωτοδημοσιευμένο το 2009, αυτό που μόλις κυκλοφόρησε από το «Μεταίχμιο» σε μετάφραση Σπύρου Τίανναρά, μολονότι φέρει άφθονα οστερικά στοιχεία –την αμφισημία πάνω απ’ όλα, τις πολλές οπτικές γωνίες, τις διακειμενικές και τις αυτοβιογραφικές αναφορές– σε πρώτο επίπεδο, δείχνει διάφανο.

Είναι η ιστορία της σεξουαλικής εφηλικιώσεως ενός νέου, όπως υπήρξε ο Οστερ όταν οι ΗΠΑ πολέμουσαν στο Βιετνάμ, υπό τη δεσποτική παρουσία ενός αινιγματικού, μεγαλύτερου στα χρόνια άντρα, η δηλητηριώδης αύρα του οποίου θα συνοδεύει τον κεντρικό ήρωα του

βιβλίου ως το θάνατό του.

«Του έσφιξα πρώτη φορά το χέρι την άνοιξη του 1967. Ημουν τότε δευτεροετής φοιτητής στο Κολούμπια, ένα άμαθο αγόρι με λαχτάρα για βιβλία που έτρεφε την πεποίθηση (ή την αυταπάτη) πως μια μέρα θα γινόμουν αρκετά καλός ώστε να αποκαλώ τον εαυτό μου ποιητή», γράφει ο Οστερ στις εναρκτήριες φράσεις του «Αόρατου», μπαίνοντας στο πετσί του νεαρού –και πανέμορφου!– Ανταμ Γουόκερ την ώρα που εκείνος ανακαλεί τη γνωριμία του με τον γαλλογερμανικής καταγωγής Ρούντολφ Μποντ. Τι κι αν το πρόσωπο του τελευταίου «θα περνούσε απαρατήρητο μέσα στο πλήθος»; Το έντονο, διευρευντικό του βλέμμα έδειχνε άντρα «που δεν τον φοβίζει τίποτα».

Οντως, ο Ρούντολφ Μποντ, που σύντομα θα προσφέρει στον Ανταμ όχι μόνο τη διεύθυνση ενός ολοκαίνουργιου λογοτεχνικού περιοδικού αλλά και την ίδια την ερωμένη του, την τριαντάχρονη, αισθησιακή Μαργκό, δεν ορρωδεί μπροστά σε τίποτε. Με τα χέρια ήδη βαμμένα στο αίμα, στον πόλεμο της Αλγερίας, και μ’ επαφές που διαθέτουν μόνο οι πράκτορες των μυστικών υπηρεσιών, ο Ρούντολφ Μπο-

Οστερ χωρίς ταμπού

Το 15ο μυθιστόρημα του Αμερικανού συγγραφέα, ο «Αόρατος» στις εκδόσεις «Μεταίχμιο»

ντ θα διαπράξει, μπροστά στα μάτια του Ανταμ, ένα αποτρόπαιο έγκλημα, τρέχοντας στη συνέχεια να εξασφαλίσει καταφύγιο στην Ευρώπη. Κάτι που ακυρώνει, βεβαί-

ως, κάθε προοπτική για την έκδοση περιοδικού και γεννάει στον νεαρό ήρωα την επιθυμία ν’ αποδώσει ο ίδιος δικαιοσύνη, έμπλεος από αισθήματα εκδίκησης.

Cut. Στο δεύτερο μέρος του «Αόρατου», πραγματοποιείται ένα τεράστιο άλμα στο χρόνο. Τώρα προσγειωνόμαστε στο 2007 και η σκυτάλη της αφήγησης έχει παραδοθεί σ’ άλλον χαρακτήρα, έναν παλιό συμφοιτητή του Ανταμ, φτασμένο συγγραφέα, όπως έμελλε να εξελιχθεί κι ο Οστερ ο ίδιος. Τι απέγινε άραγε εκείνο το ρομαντικό, αφελές αγόρι; Εκπλήρωσε τις ποιητικές του φιλοδοξίες; Κι ο Μποντ; Τι απέγινε ο Μποντ; Κατάφερε ο Ανταμ να τον τιμωρήσει;

Οι απαντήσεις δίνονται από τον Οστερ σταδιακά, τότε μέσα από τα χειρόγραφα ενός μυθιστορήματος που ο Ανταμ βάλθηκε να γράψει προς το τέλος της ζωής του, τότε μέσα από μαρτυρίες ανθρώπων που προσέγγισε ο συγγραφέας/αποδέκτης των παραπάνω χειρογράφων. Από δω και στο εξής, δεν είναι εύκολο να διακρίνεις τι είναι αλήθεια και τι ψέμα. Τα πλοκάμια της πλοκής μετακινούνται από τη Νέα Υόρκη στο Παρίσι, από το Παρίσι στην Καλιφόρνια κι από εκεί σ’ ένα απομακρυσμένο νησί της Καραϊβικής, ενώ νέοι ήρωες εμφανίζονται στον ορίζοντα. Κι εν τω μεταξύ, ο αναγνώστης του «Αόρατου» έχει την ευκαιρία να διαβάσει

μερικές συγκλονιστικές σελίδες που αντιμετωπίζουν δίχως ίχνος ενοχής ένα από τα μεγαλύτερα εναπομείνοντα ταμπού, το ταμπού της αιμομιξίας.

Αυτό τουλάχιστον ας το αποκαλύψουμε, είτε συνέβη είτε όχι. Στο μυθιστόρημα που παλεύει να ολοκληρώσει ο Ανταμ πριν ξεψυχήσει, περιγράφει λεπτομερώς τι συνέβη εκείνο το καλοκαίρι του 1967, αμέσως μετά την πλήρη διάψευση των προσδοκιών του από τον Μποντ και την απερίσκεπτη εμπλοκή του στο ερωτικό τρίγωνο που εκείνος του είχε προτείνει.

Το καλοκαίρι του 1967, ο ίδιος και η αδελφή του, δεμένοι από παιδάκια υπό το πένθος για τον άδικο χαμό του μικρού τους αδελφού, βυθίζονται σε μια αχαλίνωτη σεξουαλική δίνη. Δεν τρέφουν τον παραμικρό ενδοιασμό, απολαμβάνουν κάθε στιγμή της πδονικής συνεύρεσής τους. Υπάρχει κάτι πολύ ενοχλητικό εδώ, αλλά δίνεται με τόσο ειλικρίνεια και τόσο σαγήνη που σε κάνουν να το ξεπεράσεις. Πάντα θα υπάρχει κάτι αόρατο στα βάθη της ανθρώπινης ύπαρξης, και πάντα οι μεγάλοι συγγραφείς θ’ αποπειρώνται να το περιγράψουν.